

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV UPOZORŇUJE PARLAMENT NA MOŽNÉ ZNEUŽITIE SYSTÉMU DÁVOK V HMOTNEJ NÚDZI

Bratislava 6. februára 2023

Verejný ochranca práv sa obrátil listom na poslankyne a poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a upozornil na možné zneužitie systému dávok v hmotnej núdzi, ktoré by bolo možné ešte legislatívne korigovať na aktuálnej schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky v rámci prejednávaneho vládneho návrhu zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Ombudsman vychádza z podnetu podnikateľky, ktorá poukazovala na to, že obec a obecné zastupiteľstvo jej znemožnili zapojiť sa do predaja potravín pre osoby, ktoré dávky v hmotnej núdzi nedostávajú v hotovosti, ale cez tzv. sociálne poukážky (inštitút osobitného príjemcu). Ombudsman upozornil, že súčasná právna úprava pripúšťa, aby obec svojvoľne obmedzila vstup novým predávajúcim na lokálny trh, čo má negatívny vplyv na ceny tovarov. Prijímatelia dávok sú tak ochudobnení „umelo“ zvýšenou cenou potravín či drogérie pre deti a rodiny v rámci možného lokálneho monopolu.

V liste poslankyniam a poslancom verejný ochranca práv uvádza, že *„tým, že občan je odkázaný realizovať svoju pomoc v hmotnej núdzi v jednej či v dvoch predajniach, môže dôjsť k znehodnoteniu reálnej hodnoty dávky v hmotnej núdzi. Napríklad suma 100,- €, ktorú dostane poberateľ v hmotnej núdzi v hotovosti na voľnom trhu, t. j. bez povinnosti byť viazaný režimom jednorazových poukážok, sa nemusí rovnať ekonomickej (trhovej) sume na viazanom a na obmedzenom trhu. Na viazanom a obmedzenom (trhu) môže byť táto suma reálne 75,- €.“*

Verejný ochranca práv zároveň ponúkol tézy legislatívnych zmien pre prípad, že si ich parlament osvojí:

- upraviť právnu normu tak, aby obec bola povinná **informovať Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny o každej žiadosti osoby**, ktorá sa usiluje o vstup do systému predaja tovaru prostredníctvom poukážok (sociálnych kupónov) vydaných obcou pri výkone činnosti osobitného príjemcu prídavku na dieťa a pomoci v hmotnej núdzi,
- prípadne zaviesť **povinnosť obce uzatvoriť zmluvu** s takýmto subjektom, ak spĺňa podmienky vstupu do systému predaja tovaru prostredníctvom poukážok (sociálnych kupónov) vydaných obcou pri výkone činnosti osobitného príjemcu prídavku na dieťa a pomoci v hmotnej núdzi,
- prípadne uložiť obci povinnosť zverejniť na webovom sídle obce a na webovom sídle Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny **podmienky vstupu do systému predaja tovaru** prostredníctvom poukážok

(sociálnych kupónov) vydaných obcou pri výkone činnosti osobitného príjemcu prídavku na dieťa a pomoci v hmotnej núdzi.

O problematike verejný ochranca práv informoval pani prezidentku Slovenskej republiky, povereného predsedu vlády Slovenskej republiky, povereného ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, povereného ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, povereného ministra financií Slovenskej republiky, Združenie miest a obcí Slovenska a Úniu miest Slovenska.